Universiteit van Amsterdam

Amsterdam Centre for Insurance Studies (ACIS)

# ACIS 25 september 2020 Expertisekosten in het verzekeringsrecht

## Prof. mr. drs. M.L. Hendrikse

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (1)

- Art. 7:959 lid 1 BW noemt naast bereddingskosten nog een andere kostenpost die voor vergoeding door de verzekeraar in aanmerking komt: redelijke kosten tot het vaststellen van de schade gemaakt. Ook voor deze kostenpost geldt dat deze ten laste van de verzekeraar komt, ook al zou daardoor, tezamen met de vergoeding van de schade en de bereddingskosten de verzekerde som worden overschreden.
  Bij redelijke kosten tot het vaststellen van de schade gaat het in de regel om expertisekosten, over het algemeen het honorarium van een door de verzekerde ingeschakelde contra-expert. Zie uitgebreid over dit onderwerp Hendrikse, par. 18.9 van Verzekeringsrecht 2019.

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (2)

- In sommige verzekeringsvoorwaarden wordt het bedrag aan kosten en salaris van de contra-expert gemaximeerd tot het bedrag dat de verzekeraar zelf heeft betaald aan de door hem ingeschakelde expert. Een dergelijke bepaling in verzekeringsvoorwaarden van een consumentenverzekering is in strijd met art. 7:959 lid 1 BW jo. art. 7:963 lid 6 BW en derhalve vernietigbaar op grond van art. 3:40 lid 2 laatste gedeelte BW. Zie ook GC Kifid 2017-014 r.o. 4.2. Zie in ongeveer gelijke zin M. de Vries AV&S 2017-6, p.196-197.
- Een en ander volgt ook uit de Antwoorden Kamervragen van 17 november 2015 (Aanhangsel van de Handelingen II 2015/2016, nr. 620 behorend bij vraagnummer 2015Z19755): “Of de kosten redelijk zijn, is afhankelijk van een beoordeling van de omstandigheden van het geval. Het in algemene zin maximeren van de redelijke kosten tot een lager bedrag dan de verzekerde som is met voornoemde bepalingen niet verenigbaar. Welke kosten in een individueel geval redelijk zijn, is ter beoordeling aan de rechter.”

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (3)

- Hetzelfde geldt naar mijn mening indien in de verzekeringsvoorwaarden van een consumentenverzekering wordt bepaald dat (volledige) vergoeding van de onderhavige kosten alleen aan de orde is indien de verzekerde een expert heeft ingeschakeld die is aangesloten bij het NIVRE of een vergelijkbaar instituut.
  Door De Vries wordt terecht opgemerkt dat bij de vraag of er sprake is van redelijke kosten in de zin van art. 7:959 lid 1 BW alleen van belang zijn omstandigheden met betrekking tot de *schade* (had verzekerde redelijkerwijs hulp nodig bij de afwikkeling van de schade en zijn de gemaakte kosten in dezen binnen redelijke grenzen gebleven), en daarbij past volgens haar niet een oordeel over de *persoon* van de expert. Zie M. de Vries AV&S 2017-6, p. 200.

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (4)

- De Vries neemt op dit punt evenwel gas terug wanneer zij art. 7:963 lid 6 BW in haar afweging meeneemt. Zij stelt dat de onderhavige beperking niet leidt tot een *algemene* beperking van het recht van de verzekerde op onderhavige expertisekosten, dat men zou kunnen stellen dat de aansluitvoorwaarde past bij de beschermingsgedachte van de onderhavige wetsbepaling en dat de onderhavige wetsbepaling zich met name richt op de bereddingskosten. Zij concludeert dan dat er op onderhavig punt speling is en dat de onderhavige beperking derhalve mogelijk wel toelaatbaar is. Zie M. de Vries AV&S 2017-6, p. 200.

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (5)

- Naar mijn mening is er op onderhavig punt geen speling. Zo zie ik allereerst niet waaruit volgt dat art. 7:963 lid 6 BW de nadruk legt op bereddingskosten. Ook denk ik dat de beschermingsgedachte van onderhavige wetsbepaling een andere is, te weten dat de verzekerde er onder andere van uit mag gaan dat zijn expertisekosten vergoed worden door de verzekerde voor zover het om redelijke kosten gaat. Ook blijft een beperking die niet algemeen van aard is een beperking van de vrijheid die de verzekerde op onderhavig punt toekomt. Het enige dat de verzekeraar de verzekerde mag tegenwerpen is naar mijn mening dat het niet gaat om redelijke kosten.

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (6)

- Zie recentelijk in ongeveer gelijke zin r.o. 3.9 en 3.10 Hof Den Haag 20 juni 2020, ECLI:NL:GHDHA:2020:940: ‘’ Een consument heeft in beginsel dan ook de vrijheid zijn eigen deskundige te kiezen, mits die persoon naar objectieve maatstaven redelijkerwijs in staat moet worden geacht een deskundig advies uit te brengen. De redelijke kosten die een dergelijke expert in rekening brengt voor het vaststellen van de schade, behoren op de voet van art. 7:959 lid 1 BW door Achmea te worden vergoed, ook als de expert niet voldoet aan de eisen die in de Bedingen worden gesteld. De Bedingen zijn dan ook in strijd met art. 7:959 lid 1 BW voor zover daarin is bepaald dat enkel kosten die zijn gemaakt voor contra-experts die aan de (kwaliteits)eisen uit de polisvoorwaarden voldoen, voor vergoeding in aanmerking komen. Achmea heeft ook nog aangevoerd dat zij in de Bedingen niet *ten nadele* van consumenten (als bedoeld in art. 7:963 lid 6 BW) is afgeweken van art. 7:959 lid 1 BW. Volgens Achmea is het stellen van kwaliteitseisen aan een contra-expert in het belang van de consument. Dit argument snijdt in zoverre hout dat juist is dat de kwaliteitseisen in het belang van consumenten kunnen zijn. Wanneer consumenten een expert inschakelen die voldoet aan de in de polisvoorwaarden gestelde eisen, vormt dat tot op zekere hoogte een waarborg dat de expert ook daadwerkelijk deskundig is. Maar zekerheid geven de eisen uit de polisvoorwaarden niet. Bovendien beperken de eisen, als gezegd, de keuzevrijheid van consumenten door niet de kosten te vergoeden van een deskundige contra-expert die niet aan de eisen uit de polisvoorwaarden voldoet. In zoverre wordt in de Bedingen dus ten nadele van consumenten afgeweken van art. 7:959 lid 1 BW.’’

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (7)

- Bij de beoordeling van de vraag of de door de verzekerde gevorderde onderhavige expertisekosten redelijk zijn, kan de dubbele redelijkheidstoets die bij art. 6:96 BW een rol speelt naar analogie worden toegepast: zowel het maken van de kosten als de omvang van de kosten moeten redelijk zijn.
  Zie ook M. de Vries AV&S 2017-6, p. 197 en Tuchtraad Assurantiën 16 mei 2017.

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (8)

- De redactie van art. 7:959 lid 1 BW brengt mee dat dat de verzekerde in beginsel dient te stellen – en bij betwisting door de verzekeraar – dient te bewijzen dat het gaat om *redelijke* kosten. Van een verzekeraar wordt evenwel wel het een en ander verwacht bij zijn betwisting. Zie bijvoorbeeld r.o. 4.3 van GC Kifid 2017-014: '' Verzekeraar heeft gesteld dat hij de extra kosten van € 351,11 onredelijk acht en stelt bovendien dat de schadevaststelling van de door hem ingeschakelde expert nauwelijks verschilt van de schadevaststelling door de contra-expert. De Commissie stelt vast dat het enkel stellen van de onredelijkheid van het uurtarief en het wijzen op het geringe verschil in werkzaamheden onvoldoende is om aannemelijk te maken dat geen sprake is van redelijke kosten in de zin van artikel 7:959 lid 1 BW.''

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (9)

- Zie voor een voorbeeld waarin werd aangenomen dat de kosten niet redelijk waren r.o. 4.2 en 4.3 van GC Kifid 2017-448: ‘’ Uitgangspunt is hetgeen partijen zijn overeengekomen en hetgeen bepaald is in de wettelijke bepalingen. Op grond van de destijds geldende voorwaarden komen de kosten voor contra-expertise voor rekening van Verzekeraar. Verzekeraar stelt zich in dit kader op het standpunt dat het via internet vaststellen van een relatief eenvoudige schade door de contra-expert geen declaratie wettigt van uiteindelijk € 1.173,70. De Commissie kan Verzekeraar hierin volgen. Artikel 6:96 lid 2 sub b Burgerlijk Wetboek bepaalt dat “redelijke kosten ter vaststelling van schade” voor vergoeding in aanmerking komen. Een bedrag van € 1.173,70 aan kosten voor contra-expertise is naar het oordeel van de Commissie buitensporig hoog en niet redelijk in de zin van voornoemd wetsartikel. De Commissie stelt de vergoeding voor de contra-expertise ex aequo et bono vast op € 400. De Commissie wenst hieraan toe te voegen dat het enkele feit dat Verzekeraar zich pas in later stadium bereid heeft getoond om een (veel) hogere schade-uitkering te doen niet kan meebrengen dat de kosten van de contra-expertise tot een hoger bedrag dienen te worden toegewezen.

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (10)

- Indien expert en contra-expert geen overeenstemming bereiken over de omvang van de schade moet een derde-expert de schade bindend vaststellen. Ook de kosten van deze expert komen op grond van art. 7:959 lid 1 BW voor rekening van verzekeraar. Zie ook r.o. 4.3 van GC Kifid 2019-470.

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (11)

- Art. 7:959 lid 1 BW ziet niet op expertisekosten gemaakt ter vaststelling van de schade-oorzaak en de gehoudenheid tot betaling door de verzekeraar. Zie Parl. Gesch. titel 7.17 BW, Deventer: Kluwer 2007, p. 191 en M. de Vries AV&S 2017-6, p. 197. Zie ook r.o. 4.9 van GC Kifid 2017-608 en r.o. van 4.3 GC Kifid 2016-255. Dit betekent evenwel niet dat deze kosten in het geheel niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen. Zie in dit kader r.o. 4.10 van GC Kifid 2017-608: ‘’ De Commissie overweegt ter voorlichting van partijen als volgt. Mocht Consument alsnog ingaan op het aanbod van Verzekeraar om de schadeoorzaak bindend door een derde expert te laten vaststellen en mocht deze expert tot het oordeel komen dat de bevindingen van de expert van Consument geheel of gedeeltelijk juist zijn met als gevolg dat er geheel of gedeeltelijk door Verzekeraar moet worden uitgekeerd dan heeft Consument op grond van artikel 6:96 lid 2 sub b BW recht op vergoeding van de redelijke kosten voor contra- expertise.’’ Zie ook De Vries 2017, p. 198 en de daar aangehaalde uitspraken van GC Kifid en de overheidsrechter.

# Contra-expertisekosten in het verzekeringsrecht (12)

- Het verschil tussen beide soorten expertisekosten is dus dat expertisekosten ter vaststelling van de schade voor vergoeding door de verzekeraar in aanmerking komen *tenzij* komt vast te staan dat deze niet redelijk zijn. Dat betekent dus dat vergoeding ook mogelijk is als de contra-expert van de verzekerde niet tot een ander bedrag komt dan de expert van de verzekeraar. Het enkele feit dat beide expertises tot hetzelfde bedrag hebben geleid maakt niet dat de kosten van de contra-expertise niet redelijk zijn.
  Voor expertisekosten gemaakt ter vaststelling van de schade-oorzaak en de gehoudenheid tot betaling door de verzekeraar geldt dat deze *alleen* in aanmerking komen voor vergoeding door de verzekeraar indien is komen vast te staan dat de verzekeraar wanprestatie heeft gepleegd door onterecht dekking te weigeren en dat de verzekerde om dit aan te tonen onderhavige expertisekosten heeft moeten maken.